

Geografie náboženství

Posvátná zvířata

Člověk sběrač a lovec

- předchůdce člověka – sběrač
- kamenné nástroje (před 2,5 mil. let)
- lov (před 1,5 mil. let)
 - zahánění do bažin nebo na útesy
 - schopnost předvídat chování zvířat
 - plánovat lov předem → strategie lovu (zbraně a pasti)
 - luky a šípy; kameny, oštěpy, foukačky, kyje
 - bumerang

Člověk lovec

- skalní a jeskynní kresby
 - na všech kontinentech
 - jihozápadní Evropa (před cca 30 000 lety)
 - figurální zobrazení zvířat a lidí
 - Afrika
 - jih – animalistický obraz světa
 - sever – divoká zvířata → dobytek
 - jih Asie, Indonésie, Nová Guinea
 - zvířecí stáda, ryby a duchové předků
 - Austrálie – velcí duchové a předkové lidí

Člověk zemědělec

- 10 000 let – pěstování trávy → pšenice
- domestikace zvířat (cca 9 000 let)
 - domácí mazlíčci – mláďata
 - užitková zvířata
 - kozy a ovce – maso, kůže, mléko, vlna, ...
 - krávy a buvoli
 - včely
 - pomocníci při lovu
 - pes – schopnost lovit ve smečkách
 - koně – Blízký Východ, Amerika
 - draví ptáci – sokoli, orli, jestřábi

Tajemná síla zvířat

- sžívání se se zvířaty – poznání a pochopení
- exotická a nebezpečná zvířata
 - předmět uctívání – totemy, zbožštění
- inteligence, duše a vnímavost zvířat
 - Genesis – boží stvoření, vládne jim člověk
 - do 19. st. – méněcenná, hloupá, ...
 - ublížení člověku → exkomunikace a poprava
 - 18. st. – hnutí podporující uznání práv zvířat
- reinkarnace
 - nesmrtelná duše se vtělí do člověka nebo zvířete
- vegetariánství (vznik v Indii a východním Středozeří)
 - džinismus – mniši žijí dle ideálu ahinsa

Zvířata a víra

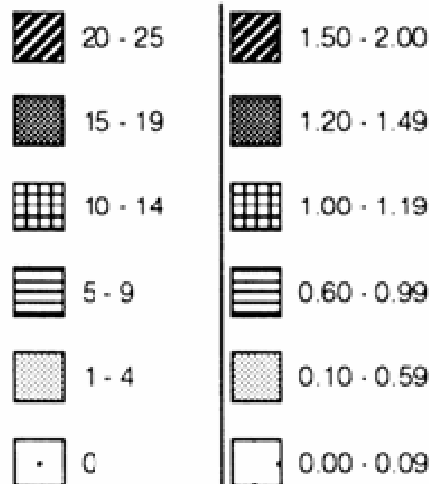
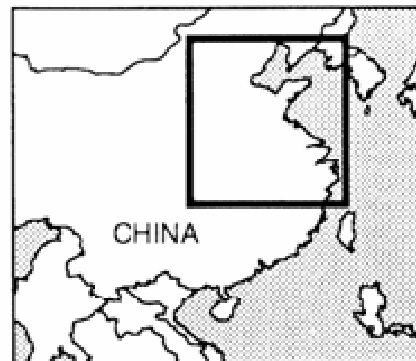
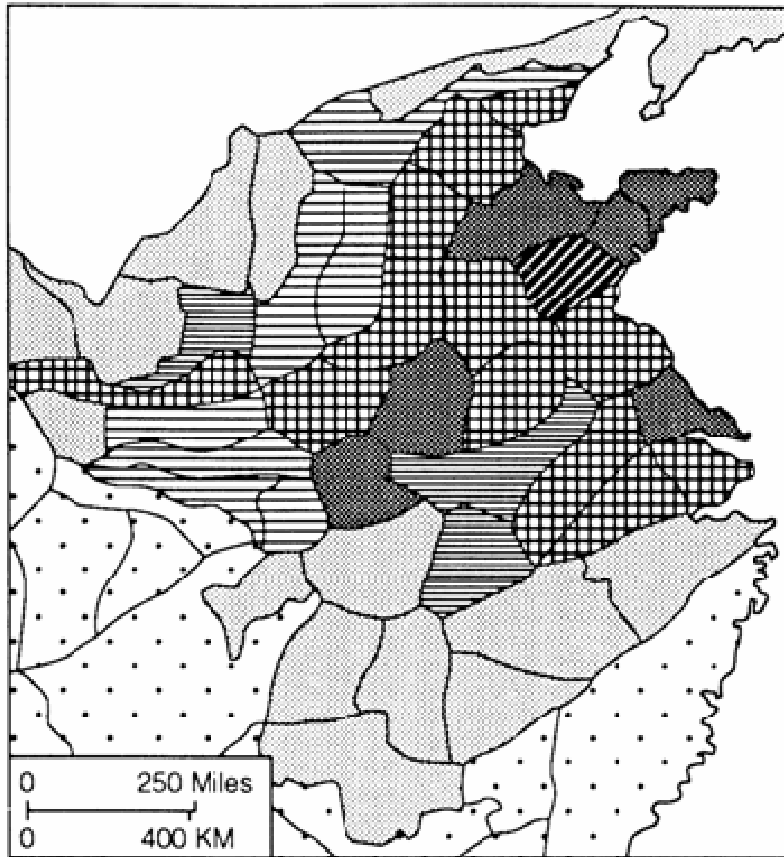
- Evropa
 - pohřbívání lidí se zbraněmi a s kostmi zvířat
- stvořitelské mýty
 - představa velkého vejce (Egypt, Čína, ...)
 - kosmická zvířata
 - ptáci – vyšší, nebeská oblast
 - hadi – neklidné síly země a podsvětí
 - ouroboros
 - želva – Čína, Indie, američtí Indiáni

Zvířata a bohové

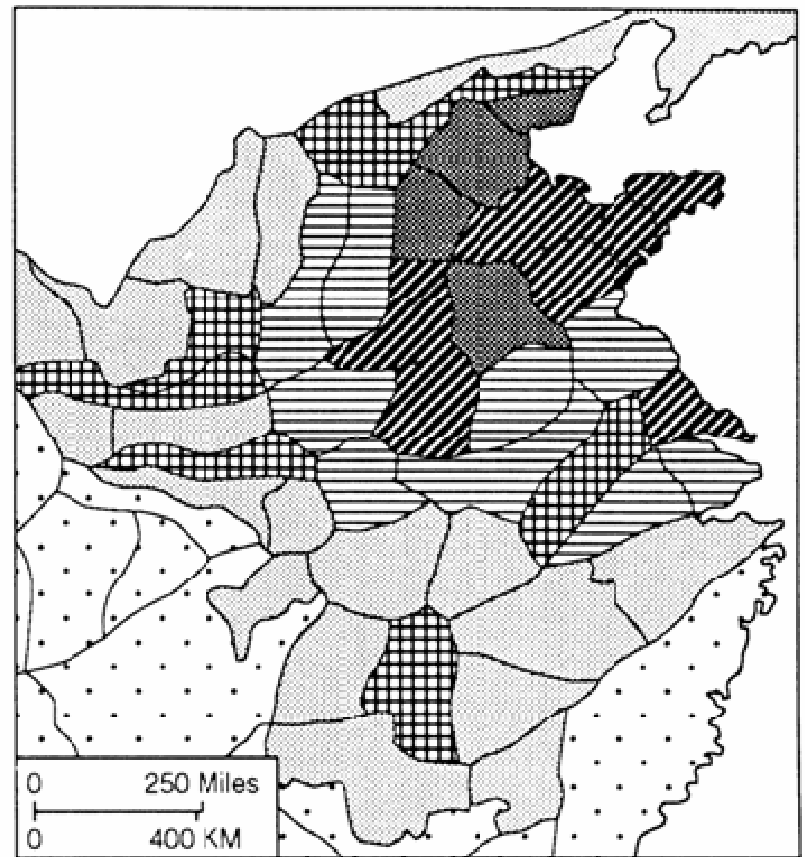
- zvířata – nadpřirozené síly, ovládají přírodní svět i osudy lidí
- ztělesnění konkrétních vlastností
- druhy a důvěrníci bohů
 - lišky – japonský bůh rýže
 - král opic Hanuman – uředník boha Rámy
 - hinduistická božstva
 - nebeská husa Hamsa
 - duch vod Makara
 - ničitel hadů Garuda

Kultovní místa kobylek a vzor zamoření kobylkami v Číně v letech 1500-1900

Average Frequency of Locust Invasions, 1500 to 1900 A.D.

Average Number of Locust Cult Centres per County

Zvířata a bohové

- bohové – schopnost brát na sebe podobu zvířete s jeho vlastnostmi
 - stř. a jižní Amerika – jaguár, havran, kojot
 - první 3 avatáry boha Višnu
 - želva Kurma, kanec Varaha a lví muž Narasimha
 - bůh Zeus – zálety a únosy
 - býk, labuť, orel, ...
 - Egypt – Nut – prasnice, Anúbis - šakal

Zvířata strážci

- skutečná i bájná zvířata
 - drak
 - velké kočkovité šelmy
- ochránci všeho lidstva
- strážce životní síly
- hlídají místa a brány do světa duchů
- ochránce bohatství
 - materiálního – poklad – drak
 - duchovního – moudrost či tajné vědění
 - sova, sfinx, lví psi Fo, ...

Bájná zvířata

- vymyšlený tvor v lidské nebo zvířecí podobě
- původ – Starý zákon, Orient a Řecko
- bestiáře – zdroj Physiologus (Egypt – 150 BC)
 - popis a mýtický výklad s křesťanským moralizováním
 - heraldický bestiář
- středověk – křesťanská interpretace
- cestopisy
 - Marco Polo – „Messer Milioni“
 - Jean de Bourgogne – smyšlený cestopis
- 2 vysvětlení
 - realita je neuvěřitelnější, než co člověk dokáže vymyslet
 - vymyšlený svět uspokojivější než skutečnost

Bájná zvířata

- jednorožec
- fénix
- aspis a bazilišek
- kentaur
- kombinace ženy a zvířete
 - siréna, harpyje a sfinx
- drak (leviatan)
- Pegas
- ...

Zvířata a hvězdy

- nebesa = domov bohů
- zvířetník (zodiak) – Mezopotámie
- hvězdopravectví (astrologie)
 - západní (helénské) (8 zvířat z 12 souhvězdí)
 - čínský (6 divokých a 6 domácích zvířat)
 - lidé narození v daném znamení mají vlastnosti daného zvířete
 - Inkové – nebeská zvířata – úrodnost a blahobyt
 - Aztékové – každý den svého boha-ochránce
 - kolibřík, holubice, křepelka, havran, sova, motýl, orel, krocán, kalous, ara, quetzal a papoušek
- N. J. Saunders (1996): Mýtická síla zvířat.